НОВА ПОШТА

Примерак 10 филера

„Нова пошта" излази сваког дана ујутру, осим понедеоника и дана иза празника
Редакција и администрација: Ујвидек, Орсагзасло тер 6/I.
Тел.: 39—39. Пошт. фах: 173
Чековни рачун код поштанске штедионице: 18.254.
Месечна претплата: 2.50 пенга, тромесечна 7.20 пенга

Год. II. Ујвидек, четвртак, 12 март 1942. Број 53

Иден ће ускоро отпутовати у Анкару, а фон Папен још не путује за Берлин

У Берлину ништа не знаіу о приступу Турске Тројном пакту

Председник владе преузео дужност

Рим, 11 марта. — (ДНБ). Како једна италијанска агенција јавља из Стокхолма, у најкраћем времену британски министар спољних послова Иден отпутоваће у Анкару.

Даље се јавља да је совјетски амбасадор у Лондону, Мајски, тражио у једном разговору са Иденом и Крипсом у категоричној форми брзу и активну помоћ англосаксонских сила Совјетској Русији.

Турска прилази Тројном такту?

Берлин, 10 марта. — (ДНБ). На надлежном месту саопштава се да у Беерлину ништа није познато о вестима које се проносе о промени политичког држања Турске и о њеном евентуалном прилажењу Тројном пакту, као и о реконструкцији турског кабинета.

Фон Папен још неће ићи за Берлин

Берлин, 11 марта. — (ДНБ). У добро обавештеним круговима каже се, да амбасадор фон Папен неће путовати за Берлин, пошто му је повређена ушна опна приликом недавног покушаја атентата.

„МАЛАЈА" ПОНОВО ОШТЕЋЕН

Ла Линеа, 11 марта. (ДНБ) — Британски бојни брод „Малаја", који је био већ пре три месеца оправљен у Гибралтару, упловио је у ратну луку Гибралтара знатно оштећен.

Председник владе г. Калаи преузео дужност

ПРЕТСЕДНИК ВЛАДЕ Г. ДР. КАЛАИ МИКЛОШ

Будапешта, 11 марта. — Будапешти Ертешите саопштава: Претседник Владе, г. др. Калаи Миклош, данас пре подне дошао је у Претседништво Владе и преузео је вођење послова.

Поводом преузимања дужности Претседника владе „Будапешти Ертешите" саопштава да је Калаијева влада примљена у Парламенту са општим задовољством и одушевљењем и да се са великим интересовањем очекује рад Владе.

Председник владе код Заменика Регента

Будапешта, 11 марта. — (МТИ). Преузвишени Г. Заменик Регента данас у 1 час поподне примио је у аудијенцију Претседника Владе г. др. Калаи Миклоша.

Атентат бомбом у Брислу

за времене уличне манифестације поводом одласка на фронт Валонске легије

Брисел, 111 марта. — (ДНБ). После једне велике протекле манифестацијее на великом тргу у Брислу, поводом одласка добровољаца Валонске легије, бачена је на Булевару Анспах једна бомба. Притом је озлеђено неколико цивилних особа. Овим догађајем, међутим, није поремећен сам ток манифестације.

„Нојес Винер Тагблат" о оставци г. др. Бардошија

Беч, 11 ммарта. — „Нојес Винер Тагблат't" подвлачи срдачан тон писма ккоје је упутио Регент г. Бардошијју, приликом његове оставке, и пише: „У том својеручном писмму Регент истиче не само заслугее г. Бардошијеве, него и изражава наду да ће г. Бардоши ускороо поново моћи своје снаге ставити на расположење јавности. У мађарским политичким круговима гледа се овде потврда претпоставке да ће Бардоши, после свога оздрављења, поново преузети вођство мађарског министарства спољних послова".

Отворена је четврта сесија Парламента

Будапешта, 11 марта. (МТИ) Седницу Парламента отворио је у уторак пре подне претседник г. Ташнади-Нађ Андраш.

Секретар је поновоо прочитао поаланицу Регента којом се закључује трећа сесија и одређује отварање четврте сесије.

Претседник је потом пригодним речима обавестио Парламенат о смрти Шлахтера Адама, народног посланика из Јужног Крања. Примљен је његов предлог да се успомена на преминулог посланика овековечи у спомен књизи. Поотом је прочитао писмо, упућено Парламенту, од стране г. Томонаи Тивадара, којим јавља да даје оставку на посланички положај. Решено јее да се министру унутрашњих послова остави позивање у Парламенат његовог заменика.

Парламенат је затим донео одлуку да у среду пре подне у 10 часова одржи идућу седницу, на којој ће као дневни ред бити изнет избор два потпретседника Доњег дома, секретара, и осталог чињништва. Одлучено је да на четвртој сесији буде изабрано једанаест секретара.

Потом је седница Парламента закључена.

БЕЗУСПЕШНИ НАПАД БРИТАНСКИХ АВИОНА НА ЈЕДАН ОСОВИНСКИ КОНВОЈ НА СРЕДОЗЕМНОМ МОРУ

Берлин, 11 марта. (ДНБ) — Са надлежне војне стране сазнаје се:

Један конвој Осовине који се враћао из Либије нападнут је био 9 марта од британских торпедних авиона, али је стигао без икакве штете на свој циљ. Бродови су одмах отворили паљбу, приморали Британце да своја торпеда баце у море. Два непријатељска авиона оборена су у море.

Британска обавештајна служба одмах је била готова да од неуспеха направи успех јављајући да су три брода из конвоја била жртва пожара.

НОВА ПОШТА

Све више се, путем штампе и радија, са англосаксонске стране пуштају у свет вести о намераваној пролећној офанзиви. И на енглеској и на америчкој страни званичне личности дају изјаве у том смислу. Американци су у својим изјавама много мање уздржљивији од Енглеза. Такс њујоршки листови пишу да се већ врше последње припреме за офанзивне акције. У том смислу требале би да буду последње промене које су извршене у америчком командном кору. Међу ове треба убројати и наименовање адмирала Старка за команданта америчке флоте у европским водама.

Док с једне стране наговештавају да ће 1942 бити одлучујућа година у рату на европском бојишту, дотле претседник јапанске владе Тојо, у свом говору који је одржао поводом прославе заузимања Мугдена, најављује да ће рат бити још дуг.

Штампа Немачке и Италије бави се овим плановима англосаксонских сила. У Италији је нарочиту пажњу изазвала вест о намери САД да организује своју базу у Еритреји. Овај план дао је енглески министар за снабдевање Литлтон, док је још био поверник енглеске владе на Блиском Истоку. Осврћући се на све ове планове, а нарочито на план изложен у књизи америчког пуковника Кермана, који тражи да се изврши напад на Италију, Гајда каже да би се Италијани радовали када би непријатељ покушао да изврши напад на Италију. План о уништењу Италије, каже Гајда, није нов и офанзива у Либији као и политика Америке на Балкану доказују да је Енглеска са Америком стално имала на уму уништење Италије.

После бомбардовања Париза и других градова у северној Француској протеста владе у Вишију због овога, у Вашингтону, и изјава де Бринона, Дарлана и осталих званичних личности Француске, као и после писања париске штампе, може се очекивати да ће немачко-француска сарадња постати још ближа и још делотворнија. Према вестима из англосаксонских извора, још присније прилажење Вишија силама Осовине вероватно је. Практично, оно би се огледало у препуштању Мадагаскара, као базе, Јапанцима, као и уступању француских североафричких поседа трупама сила Осовине.

Енглеско-совјетски и америчко-совјетски односи данас пред толико најављиване офанзиве и са једне и са друге зараћене стране нарочито привлаче пажњу. Иако се о овим односима званично ништа не обзнањује, ипак се на основу неких споредних вести може закључити да су они дошли у једну нову фазу. Совјетима је пред велику немачку офанзиву неопходно потребна подршка Енглеске и Америке да би могли да издрже ударце немачких напада. С тим у вези је и вест да је совјетски амбасадор у Лондону, Мајски, посетио Идна и затражио да се Совјетској Русији пружи јача и већа помоћ у току овог пролећа. О Америчко совјетским односима говори вест Немзети Шајто Тудошито-а, по којој ће стварно бити изграђена веза између Сједињених Држава и Совјетске Русије преко Аљаске. Тај пут би ишао из Истичног Сибира за Аљаску бродовима преко Берингових мореуза, али како је Берингово море само пловно од јуна до новембра, то ће транспортни авиони одржавати до тога доба везу.

Турска опет постаје центар пажње. Два телеграма говоре о томе да ће ускоро између Савезника и сила Осовине доћи до велике борбе о Турску: један телеграм говори о томе да у Берлину још ништа није познато о прилажењу Турске Тројном пакту, и о реконструкцији турске владе, као и да фон Папен још неће путовати за Берлин, а други говори о путу Идна, енглеског министра спољних послова, у Анкару, до кога ће доћи у најкраћем времену.

х—г.

Кроз штампу

Престоничка штампа о новом претседнику владе г. др. Калаиу

„Фигетленшег“ посвећује новом Претседнику Министарског савета, г. др. Калаи Миклошу, уводник, у коме, описујући његову личност, истовремено истиче и политички значај ове промене.

— Ко се само мало разуме у политици, могао је одмах да разуме значај саопштења да се претседник владе г. др. Бардоши, због болести, повлачи у један санаторијум. Народ преживљује историске тренутке и гледа у очи таквим историским догађајима, када је потребно да се доносе брзе одлуке, а поготову, да државни брод ни једног тренутка не остане без управљача.

Колико год је нација требала енергичну личност г. др. Бардоши Ласлоа, његово познавање европских ствари, и ма колико је он стекао заслуга у најлепшим данима мађарске историје, интерес народа захтевао је да се постара о његовом заменику.

Говорећи о насталој промени, изазваној болешћу г. др. Бардоши Ласлоа, „Фигетленшег“ констатује да су прошла та времена, када су се овакви случајеви називали „кризом владе“. Од времена Гембеша Ђуле, реч „криза“ је непознат појам у мађарском политичком животу.

— Калаи Миклош, претседник владе Мађарске и лично је најизразитији претставник сегединског национализма. Ове идеје он је манифестовао и као велики жупан у Саболчу, после као члан владе Ђуле Гембеша, када је као министар пољопривреде много учинио за мађарске аграрце.

— Мађарска унутарња и спољна политика у сваком погледу наставља већ одређен пут,

који не познаје никаква колебања у правцу, који је водио од Сегеда, од либералне до хришћанске десничарске Мађарске.

У том сигурном уверењу, Мађарска поздравља новог претседника и министра спољних послова г. др. Калаи Миклоша.

*

Пишући о новом претседнику владе „Мађар Немзет“ каже:

„Садањи министар претседник Мађарске није као „хомо новус“ дошао на оно место на које га је поставило поверење Регента Мађарске. Историски звон имена Калаиевог добро звучи у сваком мађарском увету. Носиоци овог имена више од хиљаду година борили су се за слободу земље, за независност, за испуњење европске мисије и, не у последњем реду, за поправку мађарске земље и за бољи живот оних који обрађују земљу“.

И остали престонички листови пишу у истом тону, топло поздрављајући новог претседника владе.

ЗА КОМАНДАНТА АМЕРИЧКЕ ФЛОТЕ У ЕВРОПСКИМ ВОДАМА НАИМЕНОВАН АДМИРАЛ СТАРК

Амстердам, 11 марта. (ДНБ) — Као што је британска обавештајна служба у свом ванредном извештају из Вашингтона јавља адмирал Старк наименован је „за команданта америчких поморских снага у европским водама“. Адмирал Старк ускоро путује у Лондон да замени вицеадмирала Гормлиа, најстаријег америчког поморског официра по рангу. Адмирал Кинг, главни командант америчке флоте од сада ће вршити посао који је био поверен адмиралу Старку. Вицеадмирал Гормли добиће нови задатак у америчкој морнарици.

(●)

МАЂАРСКИ КЊИЖЕВНИЦИ У СОФИЈИ

Будапешта, 11 марта. — (МТИ) У петак путује за Софију једна група познатих мађарских књижевника. Ђиро Јожеф, Сабо Леринц, Зилахи Лајош и Чуча Золтан. Они ће у Софији 15 и 16 марта одржати књижевна предавања. На бугарској граници мађарске књижевнике дочекаће делегација бугарских књижевника.

Извештај немачке Врховне команде

Врховна команда немачке оружане силе саопштава:

У северном сектору Источног фронта одбили смо масовни напад непријатеља. Непријатељ је претрпео тешке, крваве губитке. Совјети су на појединим секторима средњег и северног фронта предузели неуспеле нападе. У тешким и непрекидним одбијајућим борбама нарочито се истакла 76 бранденбуршка дивизија.

У Источној Африци у околини Мекилиа одбацили смо енглеске извиђачке чете и бомбардовали непријатељске моторизоване колоне. Приликом ваздушних напада на ваздухопловне базе Малте постигли смо поготке на хангарима и узлетиштима. Уништили смо пет авиона у ваздушним борбама, а шест непријатељских авиона на земљи.

У околини Шетландских острва наши борбени авиони преко дана потопили су један трговачки брод од 200 тона и напали најтежим бомбама зеродроме на острву.

Енглеско ваздухопловство од 1 до 9 марта изгубило је 68 авиона, од тога 43 над Средоземним Морем и у Северној Африци. За исто време у борбама против Велике Британије изгубили смо 19 авиона.

Непријатељ је прошле ноћи улетео у западну Немачку и бацио бомбе понајвише на настањене квартове. Неколико грађанских лица погинуло је или рањено. Ноћни ловци и контраавионска артиљерија оборили су три енглеска бомбардера.

Нова влада положила је заклетву

Аудијенција чланова владе код Регента

Будапешта, 11 марта. — Нови кабинет јуче у 4 часа по подне отишао је у Двор да положи заклетву. Прво је положио заклетву претседник владе г. д-р Калаи Миклош. Овом акту присуствовали су барон г. Перењи Жигмонд, чувар круне, члан Горњег дома, тајни саветник и витез г. Керестеш-Фишер Ференц, министар унутрашњих послова. Текст заклетве прочитао је витез г. Керестеш-Фишер Ференц, министар унутрашњих послова.

Затим су положили заклетву и остали чланови владе. Овоме је, поред претседника владе и барона г. Перењи Жигмонда присуствовао државни секретар г. барцихази Барци Иштван, који је прочитао текст заклетве.

После полагање заклетве, Регент је примио у аудијенцију претседника владе г. д-р Калаи Миклоша, а потом појединачно остале министре. Аудијенција је трајала скоро сат и по.

У шест часова и 20 минута стигао је на трг Сент Ђерђ први црни министарски ауто из кога је изашао претседник владе и министар спољних послова г д-р Калаи Миклош у пратњи витеза г. Керестеш-Фишер Ференца, министра унутрашњих послова. Нови претседник владе је гологлав лако искочио из кола и када су га новинари замолили да им да изјаву, смешкајући се, одбио је да одговори на питања.

Одмах потом, у следећем ауту стигли су витез г. Барта Кароља министар хонведа и г. Хоман Балинт, министар просвете.

Затим су стигли г. Ремењи-Шнелер Лајош, министар финансија, г. Ђерфи-Бенђел Шандор, министар за снабдевање. Министар индустрије, трговине и саобраћаја г. Варга Јожеф стигао је сам и такође као и претседник владе, смешкајући се, поздравио новинаре.

Чине се велике припреме за прославу 15 марта у Ујвидеку

У свечаностима учествоваће хонведство и грађанство

Грађанство Ујвидека у заједници са хонведством чини велике припреме за прву прославу 15 марта, мађарског народног празника. Градоначелник **г. др. витез Нађ Миклош** упутио је јавни проглас грађанству да узме што виднијег учешћа у овим свечаностима а да куће окити заставама. Свчаности ће почети увече 14 марта, опходом војне музике кроз градске улице. Војна музика полази из касарне у Фрање Ракоција улици и Петефијевом и Хитлеровом улицом долази пред Градску кућу, где ће приредити серенаду градском начелнику **г. др. витез Нађ Миклошу.** Одатле музика продужује Мусолинијевом улицом, па кроз улицу др. Бардоши Ласла, око градског парка кроз улицу витеза Бајора враћа се на Булевар Хорти Миклоша пред Управну палату, пред којом ће дати серенаду великом жупану **г. др. Петру Фернбаху.** Одатле се музика преко Орсаг-засло трга Ракоцијевом улицом враћа у касарну.

Главна свечаност одржаће се у недељу у 10 часова пре подне пред Управном палатом, на Булевару Хорти Миклоша. На свечаности узима учешћа војска, надаље сва удружења, установе, школе и грађанство.

Један део друштава и школске омладине биће постројен пред самом Управном палатом, док ће остали део публике заузети резервисано место на тротоарима, сучелице према Управној палати. Школска омладина биће постројена испред грађанства. За публику биће резервисано место и испред полиције. Приређивачки одбор умољава публику да се држи строго свога распореда, како би на тај начин био ниво свечаности у пуној мери осигуран. У интересу реда строго је забрањено да се излази из кордона, а фотографисати ће моћи само они фоторепортери који за ову прилику добију нарочиту дозволу.

Умољава се грађанство, као и удружења да на својим местима буду до 9.45, пошто свечаност почиње тачно у 10 часова, када на место свечаности стиже командант Армије подмаршал витез Фекетехалми-Цајгнер Ференц. За време доласка подмаршала војни оркестар свира химну. После овога певаће грађанско мађарско певачко друштво, а потом ће у име грађанства одржати један говор посланик г. др. Корањи Елемер, кајник цркве св. Рока. Потом ће један ученик Учитељске школе рецитовати песму Фекете Шандора: „Талгра Мађар".

Потом следује војна музика, после чега ће хонведима одржати говор о значају 15 марта капетан г. Чоркаи Ласло. Један ученик гимназије рецитоваће: „Созат", а хор Мађарског певачког друштва отпеваће „Мађар хисекеђ".

Тиме је први део свечаности завршен и после тога ће бити изведена ревија трупа гарнизона пред командантом Армије подмаршалом витез Фекетехалми-Цајгнер Ференцом и осталим угледним гостима, који ће заузети места пред улазом у Управну палату.

У подне, у ресторану хотела „Ерцхајат" биће свечани ручак за позване госте.

Поподневне свечаности преносиће радио. Поподне у 4 и по часа одржаће се свечаност у Левенте дому.

Приређивачки одбор умољава грађанство да још пре пола пет заузме своја места у сали, јер ће иста почети тачно у пола 5 обзиром да ће радио у то време почети пренос. Од стране пештанског радиа долази г. Будимски Шандор који ће бити спикер са свечаности.

Свечаност почиње химном, коју ће отпевати ујвидечки хор под управом г. др. Киш Лајоша. Свечани говор одржаће г. др. Корањи Елемер, народни посланик потпретседник Д. М. К. С-а. После говора ујвидечки хор извешће програм: Кодај-Листу Ференцу, ораторијум који је са великим успехом изведен на концерту у Будапешти 7 децембра. Ђула Диак: „Васкрс старе легенде", рецитује Опашић Маргита. Филхармонија под дириговањем управника Киш Лајоша изводи Листову Прву мађарску рапсодију, Козма Андор: „Картагинска звона" рецитује г. Хаић Иштван. Свечаност ће се завршити са „Мађар хисекеђ" које ће отпевати хор под дириговањем г. др. Киш Лајоша, директора Конзерваторијума.

Папа је оздравио

Рим, 11 марта. — У здравственом стању Св. Оца Папе настало је знатно побољшање, тако да је он већ пре два дана учинио малу шетњу по ватиканском врту. Данас је Папа већ почео примања, али, што је нешто потпуно ново у аудијенцији код папа, церемонијал љубљења у руку потпуно је изостао.

Зашто Черчил одгађа своју изјаву о Индији?

Стокхолм, 11 марта. — Поводом одгоде наговештене Черчилове изјаве о Индији, на неизвесно време, лондонски дописник шведског листа „Свенска Дагбладет" наглашује да тај сензационални преокрет може бити само последица најтежих размимоилажења у мишљењу у самој британској влади, или између енглеске владе и водећих политичара у Индији, и да та размимоилажња очигледно још нису могла бити пребројена. Није, дабоме, немогуће — мисли лондонски дописник — да енглеска владда заузима према индиским захтевима један чврст став, да би тиме приморала другу страну на веће попуштање.

Дописникк, даље, подвлачи да је политички и стратегиски положај Енглеске у Источној Азији сада тако запет, да свако одгађање решења индиског питања може за британско царство бити кобно.

Тежак утисак у Вишију због нових енглеских ваздушних напада

Виши, 11 марта (НШТ) Нов енглески напад који је био управљен против Поасија, у близини Париза, наишао је на велики одјек у Вишију и потиснуо је у позадину све друге проблеме.

На званичном месту уздржавају се сваке констатације о евентуалним последицама овог енглеског поступка. И поред уздржљивости која влада у владиним круговима, сазнаје се да је нов британски напад веома огорчио чланове француске владе, нарочито адмирала Дарлана. И француска јавност је веома огорчена, те је енглески напад постигао баш супротно од онога чему су се са енглеске стране надали. У редовима становништва поставља се питање: куда води овај положај ако Енглеска продужи са насиљем — као што ће то по свима знацима и чинити — не само против посједнуте територије, него ако предузме и бомбардовање градова незаузетих Француске.

Верује се да ће адмирал Дарлан због важних саветовања у влади одложити намераван пут у Тулон.

КОНФЕРЕНЦИЈА ВОЋСТВА МЕП-А У УЈВИДЕКУ

Под претседништвом г. д-р Фернбаха великог жупана одржана је седница вођства владине странке МЕП-а у Ујвидеку. Отварајући скупштину г. д-р Фернбах поздравио је Регента и Заменика Регента као и новопостављеног Претседника Владе. У наставку свог говора г. д-р Фернбах изнео је актуелне политичке догађаје у Мађарској, о чему је поднео реферат секретар г. Хрубиањ Деже. На крају свога говора г. д-р Фернбах упознао је присутне са радом на осигурању Јужног Краја од унутрашњих вода као и мерама које су у том правцу предузете.

ЗВАНИЧАН БРИТАНСКИ ИЗВЕШТАЈ О ПОВЛАЧЕЊУ ТРУПА ИЗ РАНГУНА

Шангај, 11 марта. (ДНБ) — Повлачење британских трупа из Рангуна извршено је успешно — јавља британски званични извештај из Мандалаја. Пегу је потпуно заокружен и напади против заокружење овог града били су потпуно без успеха.

Поновни напад енглеског ваздухопловства на француске градове

Виши, 11 марта. (НШТ) Енглеско ваздухопловство извршило је у понедељак напад на Фекам, Кан и Сен Назер, француске градове. Бомбе су у Кану разрушиле једну цркву.

Енглески авиони су напали приста-нишни град Ле Авр и према извештају то је био најубиственији напад од почетка рата. Енглески напад из ваздуха прицинио је велики број жртава у граду.

—o—

ВЕСТИ ИЗ —

БУДАПЕШТЕ

САМОУБИСТВО ЗБОГ НЕИЗЛЕЧИВЕ БОЛЕСТИ

У будапештанском хотелу „Вестенд“, на пуцањ из једне собе, која је била закључана, насилно су отворена врата, и у соби је нађен, у постељи, хотелски гост са пострељеном главом. Установљено је да је самоубица идентичан са Ласлом Гали, достављачем из Каше. У писму упућеном полицији, самоубица саопштава да иде у смрт због неизлечиве болести.

УХАПШЕНИ ОЗЛОГЛАШЕНИ ЖЕЛЕЗНИЧКИ ЛОПОВИ

Озлоглашени крадљивац, месарски помоћник Тибор Шиклоши, који је стајао под полицијском присмотром, ухваћен је на делу кад је на будапештанској железничкој станици хтео да украде један зимски капут из воза који је баш полазио. При саслушању, он је признао да је, у заједници са Андријом Палинкашем, недавно извршио више крађа, по возовима и железничким станицама. Полицији је успело да и Палинкаша пронађе, који је признао да је последње недеље извршио 14 железничких крађа.

СМРТ У ГОСТИОНИЦИ

У будапештанској гостиони на Фехерваријевом путу бр. 21 изненада је позлило 37-годишњем раднику Јожефу Њергешу, који је умро још пре него што су стигла кола за спасавање. Извршиће се обдукција његовог леша, да се установи узрок смрти.

ПОЛИЦИСКА ХРОНИКА

Шеф железничке станице у Ујвидеку поднео је полицији пријаву против непознатих лопова, који су из магацина железничке станице украли једну канту са 20 литара млека. — У стан Шамуела Бредера у Арпад улици упали су непознати лопови и однели разно рубље у вредности од 500 пенга. — Гостионичару Мати Крмпотићу украден је бицикл марке „Торпедо“, са белим гумама, у непосредној близини бивше банске палате. Полиција је по свима овим крађама повела енергичну истрагу.

Немачко схватање о ратним могућностима Америке

О ратном потенцијалу Америке разлаже „Пестер Лојд“, на основу извештаја свога берлинског дописника, схватање Рајха, по којем се — већ и према досадашњој пасивности америчког ратовања — те могућности никако не прецењују. Спомињу се досадашња велика пророчанства, током година већ, о могућностима америчког наоружавања, да би се указало на размак између таквих наговештавања и стварности.

„У светској јавности — пише „Пестер Лојд“ — је маштање о потенцијалу САД, може се слутити, и данас још веома велико. Али не у Немачкој, где, додуше, велики индустријски капацитет Америке никад није потцењиван, али где се и граница „државе неограничених могућности“ просуђује реалистички“.

„Дискусија у противничким земљама — пише даље лист — о стварању нових фронтова америчким искрцавањем трупа на експонованим местима Европе или Африке у Берлину се, дабоме, пажљиво прати. Сме се претпоставити да све те могућности немачко ратно вођство одмерава унапред и стратегиски узима у рачун. Али да би оне битно могле одређивати ратни план Немачке и њених савезника, не може се претпоставити. Јер, изгледа, на немачкој страни свесни су о релативности таквих могућности, пошто се у публицистичким разматрањима указује на немогућност да се створе, преко толиких морских миља, амерички ратни фронтови. И у вези с тим мисли се у Берлину да се већ и услед саме оскудице бродске тонаже војни снови ове врсте не могу остварити.

Англосаксонски планови за офанзиву

Стокхолм, 11 марта. (БТ) Из вашингтонских и њујоршких извештаја шведских листова произлази да се са англосаксонске, нарочито с америчке стране, у последњим данима све више изјављује да Савезници намеравају да пређу из досадање одбране у напад. Ове вашингтонске и њујоршке вести једногласно наглашавају да се англосаксонска офанзива може очекивати у најкраће време, чак се из поузданих чињеница може констатовати да ће напад бити вероватно раније извршен него што се то уопште очекује. Американци — како се каже — ову акцију темељно припремају.

Према њујоршком дописнику „Стокхолмс Тиднингена“, ове вести су јако проширене у америчком јавном мњењу. Лист „Арми енд Неви Јорнел“ пре два дана донео је чланак по коме се претреса начин извођења плана заједничке акције САД Аустралије, Велике Британије и Новог Зеланда. Према извештају листа врше се последње припреме за извођење овог офанзивног плана. У вези са овим плановима, америчка штампа нарочито истиче вести у којима говори о храбрости генерала Мак Артура на Филипинским острвима и према којима ће Мак Артур бити наименован за команданта савезничких трупа западног дела Тихог Океана.

Говор јапанског председника владе Тожоа

Токио, 11 марта. (НШТ) — У вези са скорим изборима народних посланика, претседник владе Тожо у недељу увече одржао је преко радија говор, у коме је позвао народ да „изабере предузимљиве и чврсте људе у Парламенат, такве људе који ће бити гарантија да ће домовина и фронт све учинити за победничко довршење рата“. Тожо је нарочито позвао слушаоце да у што потпунијем броју узму учешћа у изборима. На крају говора је изјавио колико је народ захвалан војницима на фронту и грађанском становиштву:

— Не захваљује Јапан у последњем реду вашим жртвама и лишавањима за своје велике успехе. И у будућности треба да покажемо радост у приношењу жртви и све дотле треба да тако настављамо док победнички не завршимо рат“.

Расветљава се крвава љубавна драма у Будапешти

Јављено је да се прошле недеље у Будапешти одиграла крвава љубавна драма, чије су жртве Саквари Јанош, пензионер и Пелшеци Магда, која је прво убила свога вереника, а потом извршила самоубиство.

Саквари који је још био жив, пренесен је у санаторијум, али је од задобијених рана умро на операционом столу.

Као што је јављено, полиција је нашла нека опроштајна писма, од којих треба нека да је написао сам Саквари. Међутим, сада је истрагом утврђено да је Магда још код куће написала ова писма, да би створила утисак да су заједнички пошли у смрт. То је утврђено анализом рукописа писма која је наводно написао Саквари, а за која је утврђено да их је написала његова несуђена веренница.

Реконструкцијом догађаја на лицу места, полиција је утврдила да је Магда убила Сакварија на спавању, па је потом прешла у другу собу и извршила самоубиство.

Где лежи снага Јапана?

Амстердам, 11 марта. (ДНБ) — Како јавља лондонски радио, британске трупе у Бурми неће бити дуго у могућности да спрече окружавање, које је у току. Коментаришући положај у Бурми и на Јави, коментатор Џонстон каже да савезници „морају бити приправни на најгоре“ Тајна јапанског успеха лежи у њиховој поморској снази. Пошто Јапанци то знају, држе они своје поморске снаге још у позадини, за коначну борбу са америчком флотом.

ВЕСТИ

— Прва прослава 15 марта у Сабадки. Ове године ће се на врло свечан начин прославити 15 март као успомена на заједничку борбу Мађара, Срба, Буњеваца, Шокаца и Немаца против непријатеља Мађарске у борби за независност и самосталност. Између осталога приредиће тога дана посебну прославу и Мађарска национална касина где ће свечано слово одржати велики жупан г. др. Андор Рек.

— **Народни посланици Сабадке** г. проф. Јосип Богнар и Ђула Војнић отпочели су са својим конферисањима са становницима ван Сабадке. — Професор г. Богнар одржао је успелу конференцију са присталицама владине странке у Чикерији, а г. Ђула Војнић у Нађфењу.

— У суботу ће се приредити велики реви трупа у Сабадки. У суботу стиже у Сабадку див. генерал Фекетехалми Цајднер Ференц, који ће извршити смотру над суботичким гарнизоном. У Сабадки чине припреме за његов дочек, коме ће присуствовати велики жупан г. др. Рек са градским начелником. Тога дана извршиће се пред див. генералом свечани реви трупа.

— Услед штете које наносе подземне воде у Сабадки у Градском поглаварству је образован нарочити одбор који ће давати позајмице пострадалима од поплаве.

— Треба нострифицирати све матуре стечене у Југославији. Министарство просвете је одредило још године 1940 под бројем 169.420/1940 да сви они који су положили матуру у наследним државама морају положити испите из националних предмета и тако нострифицирати своје сведоџбе о матури. Обавештења о томе дају управе гимназија.

— Укинута наследна такса на имања Немаца палих у рату. Најновијом наредбом министра финансија Рајха, потпуно је укинута наследна такса на имања свих оних војника који су пали у рату.

— Поплава омела саобраћај између Обечеја и Вербаса. Према обавештењу Дирекције железница, услед јаке поплаве на прузи између Обечеја и Ујвербаса оштећена је знатно пруга у близини Надаља и Обечеја. Услед тога железнички саобраћај на тој прузи је засада обустављен.

— Откривена је превара са куповним књижицама у Сабадки. — Једна станодавка пријавила је свог станара Михајла Ковача, надничара, да јој није вратио панталоне које му је она позајмила. Полиција је извршила лични претрес и том приликом је код Ковача нашла пет комада куповних књижица истављених на разна имена. Ковач је нежења, но када је тражио куповну књижицу он се уписао као оженьен човек са четири детета. Тако је он на основу лажних књижица касније добијао и све друге карте за животне намирнице и те карте продавао људима по скупе паре. Ковач на саслушању није хтео признати како је дошао до куповних књижица. Полиција наставља са своом истрагом.

— Нове аутобуске линије у Јужном Крају. Према вестима из Будапеште, министар трговине дао је недавно дозволу МАВ-у за отварање нових аутобуских линија. Од тих линија Бачка жупанија добиће четири. И тако ће Ујвидек добити непосредну везу са скелама у Жабљу и Обечеју, где се обавља погранични саобраћај према Банату. Нове бачке аутобуске линије МАВ-а су следеће: Зомбор—Бездан. Кишкесек—Мохач, Обече—Ујвербас, Керењ—Зомбор, Ујвидек--Тисаиштванфалва, Темерин—Бачфелдвар, Терекбече—Ујвидек—Темерин — Жабља и пристаниште на Тиси.

— Тиса нагло расте. Јавља се из Зенте: Последњих дана део Тисе код Зенте нагло расте. Већ 1 марта водостај је износио 375 см., али већ 9 марта Тиса је достигла висину од 8 метара. Кулминација се очекује кроз дан-два. Све мере за предупређење поплаве предузете су. Сва је срећа у томе што притоке Тисе, Кереш и Марош, опадају и тако постоји нада да ће и Тиса ових дана почети да опада.

— Пронађена мајка мртвог детета у Паланци. Као што је јављено пре неколико дана у Паланци нађен је леш једног малог детета у једном каналу. Жандармерија је повела истрагу и ухватила детињу мајку, неку Марију Тома, која је признала да је дете живо бацила у јендек да се удави.

— Лед је кренуо на целом току Дунава. Јављају из Будапеште да је током прошле ноћи кренуо лед на Дунаву на свима секторима.

— Нов начин борбе против скупоће у Београду. Власти у Београду издале су посебне плакате, које морају бити истакнуте у свакој радњи на видном месту, према којима се позива публика да пријави сваког трговца који нешто скупље прода од одређене цене.

■ **Оправке сатова** врши најповољније **А. Варга**, сајџија, Ујвидек, Хитлер Адолф улица 22. 248

— Снабдевање јевтиним оделом. Градско апровизационо звање у Ујвидеку саопштава да јевтино одело могу добити само они чији је приход мањи од 100 пенга месечно. Јевтина одела могу се добити код ових трговаца: Франк Иштван, Ракоци Ференц улица 28, Хорват и Шомођи на углу Кењек и Ракоцијеве улице, удова Холик Рудолфа, Хитлера Адолфа 12, Етер Петер, Алкотмањ улица 58, Варга Јожеф Ракоци ул. 37. Незапослени своје потребе у оделу пријавиће код звања за посредовање рада (б. Берза рада).

— Окружни суд у Сабадки осудио је Имра Катану, редара из Дебрецена, на три године тамнице, ради убиства Иштвана Сабоа, редара, са којим је био у патроли. Апелациони суд је смањио ову пресуду на 10 месеци робије због тешке телесне повреде, услед које је Сабо умро. Како је Катана издржао 10 месеци у затвору, он је већ пуштен на слободу.

— Фотографи у Зенти четвртком не раде. Јављају из Зенте: Фотографи из Зенте одржали су конференцију на којој су одлучили да четвртком своје ателеје држе затворене.

Трагична смрт старог месара чика-Филипа Михајловића — Филипца

Чувени Филипац обесио се у свом стану

На трагичан начин завршио је са својим животом у 81 години, познати наш суграђанин Филип Михајловић-Филипац, кобасичар. Тешко да ће бити човека који га није познавао. Филипац је преко пола века водио чувену кобасичарску радњу, која је била позната са својим одличним производима, које је он мајсторски справљао. Још у давна мирна времена он је уживао међу својим суграђанима велики углед.

Као занатлија и као човек био је оличење поштења и зато је у последње време прилично материјално оронуо. Његово предратно схватање трговачког и занатлиског поштења није било у складу са данашњим временом спекулација и зато његови послови ишли су све горе и горе. Како нам рече један од његових колега, он је скупо куповао, а јевтино продавао хотећи по сваку цену да служи цену својих муштерија. У последње време видећи да неће моћи да издржи данашњи темпо живота, а уз то стар и болешљив, он се одлучио да раскрсти са животом и обесио се у својој кући, у Змај Јовановићевој улици. Чика Филип Михајловић-Филипац сахрањен је јуче поподне на Успенском гробљу.

— Промене у листу „Делвидеки Мађаршаг". Народни посланик Зомбора г. др. Имре Деак, издавач „Делвидеки Мађаршага" који излази у Сабадки, уступио је свој лист финансиској групи „Хришћанско предузеће штампе" чији је претставник народни посланик Сабадке г. проф. Јосип Богнер. Почевши од среде лист излази у новом власништву и одговорни издавач листа је г. проф. Јосип Богнер. Досадашњи одговорни уредник „Делвидеки Мађаршага" г. Јован Чука, повукао се са овог положаја а на његово место дошао је досадашњи главни сарадник г. др. Фрања Тилер. Г. Чука остаје и даље у истом уредништву.

— 40 кућа у Обечеју су у опасности од поплаве. Изненадно топљење снега и продирање подземне воде причинило је велике штете многим кућама у Обечеју. Од тога зла нарочито је страдала периферија села. Многе куће су срушене а многим кућама, опет, прети опасност да ће се ускоро срушити. Кућевласници ужурбано раде на спасавању својих кућа и руше оне које прете да ће се срушити, а оне које се могу спасти, подупиру гредама или циглама. У погледу пружања помоћи настрадалим од поплаве предњачи само Општинско поглаварство, које је предузело нарочите мере предохране и запослило преко сто радника. По свима знацима судећи, премда подземна вода још увек расте, одливање воде је већ осигурано и опасност од поплаве полагано престаје. Данас постоји још 40 кућа у Обечеју којима прети озбина опасност од поплаве.

— Поплава преплавила међународни пут. У близини Хоргоша, међународни пут који води према Зенти преплавила је висока вода. Саобраћај на том путу привремено је обустављен. Код самог Хоргоша на међународном путу вода је достигла висину од пола метра.

— Ако штедимо са сапуном, повећава се опасност заразних болести. Зато, увек употребљавајмо оригинални Лизоформ, који допуњује дејство сапуна и поуздано дезинфицира. Оригинални Лизоформ добија се у познатим боцама зелене боје.

254

— Самоубиство средњешколца. У уторак поподне, у Будапешти, у улици Левенте бр. 8, 15-годишњи ђак средње школе Ласло Сабо скочио је са трећег спрата у двориште, и остао на месту мртав. Истрагом је установљено да је дечко због несугласица у породици одузео себи живот.

— Окружни суд у Сабадки обуставио је поступак против супруге Душана Савковића, пошто је тужилац, г. Лајош Тајнтар, трговац, повукао своју тужбу.

— Воз искочио из шина. Прошле ноћи, особни воз који саобраћа између Ујдомбовара и Бекењеша, на прузи између Ерда и Сазхаломбате искочио је из шина које су на томе месту биле покварене. Од путника и особља није нико настрадао. Поведен је извиђај.

— Државно пореско звање у Сабадки завршило је разрез пореза кућарине за 1941, док ће се разрез за 1942 годину накнадно обавити. Разрез кућарине може се видети у свим пореским квартовима у градској кући и свако има права жалбе против разореза, који је нешто већи од разрезаја у 1940 години. Такође, извршен је и разрез земљарине за 1941 и 294242 годину. И овогодишњи разрез земљарине је већи од прошлогодишњег, обзиром да су ове године первипут опорезовани новозасађени виногради. Разрез земљарине може се видети у Катастарском одељењу Градског поглаварства сваког дана од 8 до 12 часова у соби бр. 66 на I спрату. На име кућарине за 1941, како у накнаду сазнајемо, разрезано је 93090.274,53 пенга, а земљарина за прошлу годину је 534.872,03 пенга, докм за ову годину износи 534.382,49 пенга.

— Пријаве за карте за хлеб. Градско апровизационо звање позива све оне који до сада нису поднели пријаве за карте за хлеб, да то учине у току ове недеље, код пекара, односно трговца код кога купују хлеб, јер без ове пријаве Градско апровизационо звање неће моћи давати карте за хлеб.

Читајте „Нову пошту"

АПОЛО

Бисери љубави

Одличан француски филм

Саша Гитри
и Жаклин Делубак

ОДЕОН

Дупли програм
само три дана од 10—12 о. м.

I Корманош са гвозденом песницом
II Страхоте подземног света
РИХАРД ТАЛМАЈ

РЕКС

Љубав и губилиште

Бети Девис
и Ерол Флин 7

ПАЛАС

ШТУКЕ

Одличан немачки рагби филм о храбрим подвизима ШТУКА авиона за обрушавање

Карл Радац, Ханес Штелцер, Алберт Хан и Херберт Вилк

— Најстрожије поступиће се према свима пекарима и трговцима хлебом који се не придржавају одредаба о издавању хлеба на карте. Тако је примећено да су многи пекари и трговци хлебом пре одређеног термина издавали хлебац на карте каснијег датума, те се на тај начин десило да је остали део публике остао без хлеба. У том смислу је министарство издало упутство свима градским начелницима да позову све пекаре и трговце хлебом и да их упозоре да ће у случају и најмање неисправности око издавања хлеба бити позвани на одговорност и кажњени казном до 6 месеци затвора и 8 хиљада пенга новчано.

— Утврђена цена шећерне репе. — Јављају из Будапеште: Међу надлежним факторима постигнут је споразум у вези са одређивањем цене шећерној репи. Према том споразуму, фабрике ће оним произвођачима који су и досада производили, по метарској центи плаћати 5.— пенга. — Исто толико добијаће и нови произвођачи, док ће они који су смањили своју прошлогодишњу производњу добијати за 30 филера мање.

ЧИТУЉА

Са великим болом у души јављамо свима сродницима и познаницима да је наш мили и никада непрежаљени син и брат **Светозар-Леса Лесковац**, свршени ученик V разреда гимназије и трговачки помоћник преминуо у 23-ој години свог живота у Државној болници у Ујвидеку и сахрањен је на овдашњем Св. Алмашком гробљу. До гроба ожалошћени отац Светислав, мајка Љубица, сестра Јеца и зет Славко и нећаци, Стевица и Бора, као и сва остала родбина. 241

Наука и живот

Дијете које помажу здрављу

Лимун као одличан лек

Већ у првој половини 18 века су два чувена енглеска лекара, Ирвин и Лариет препоручивали многим својим пацијентима лимунову дијету. У целој Европи се развила у стручној лекарској штампи и дневним листовима полемика о лековитости лимуна и та расправа је завршена у корист лимуна!

За дијету са лимуновим соком може се, у општим цртама, пре свега, рећи ово: непочетка не треба узимати много лимуновог сока., количину сваким даном повећавати и на крају друге недеље постићи максимум дневно утрошених лимунова. После тога опет постепено снижавати количину сока.

Ако неком лимунова дијета не прија, ако не може да издржи да узима толику киселину, нека дијету прекине и упита лекара за савет. Лекар ће овим лицима препоручити такозвану „минималну дијету са лимуновим соком", када количине одређује сам лекар.

Веће количине лимунова сока дају и бржи и бољи резултат него мање количине. Лимунова дијета се може узимати против разних оболења и поремећаја у унутарњим органима. Највише она користи људима који болују од бубрега, јетре, камена у жучи, поремећаја у желуцу и превима.

Расподела утрошене количине лимуновог сока за време трајања дијете треба да изгледа овако: првог дана 1 лимун, другог дана 2 лимуна, трећег дана 4 лимуна, четвртог 5, петог 8, шестог 11, седмог 15, осмог 20, деветог и десетог дана 25 и тиме смо достигли врхунац. Дванаестог дана опет треба попити сок од 20 лимунова, па тако даље, све мање и мање.

*

КАД СЕ ДЕЦА НОЋУ ПЛАШЕ ЗА ВРЕМЕ СПАВАЊА

Веома осетљива и нервозна деца се ноћу, за време спавања, одједном уплашено дижу у постељи, плачу и дозивају помоћ. Она су нешто страшно сањала и после буђења се брзо приберу, видећи да је то био само сан. После тога долази до јаког зевања, али опаснијих последица ту нема. Каткад се деца и јако зноје после буђења у току ноћи, али ни томе не треба придавати нарочиту важност. Пошто није по среди права болест, већ само мали живчани или стомачни поремећај, не треба детету давати никакав лек. Најбоље је средство прочишћавање прева и лака вечера.

*

ПСЕЋЕ БЕСНИЛО СЕ ОПЕТ ШИРИ

Према статистици немачког лекара д-р Хајмана, псеће беснило се у новије време опет нагло шири у целој Европи. Често се преноси и на људе, упркос савршених метода убризгавања Пастеровог серума против беснила. Људи су, махом, немарни и не придају велику важност уједу пса. Тако они најлакше настрадају, јер премда их је ујео тобоже питом, здрав пас, они могу да побесне после неколико дана. Пас може данима да хода са бацилима псећег беснила, да се то на њему не примећује.

Стога, у сваком случају, треба после сваког псећег уједа узети хитно Паетеров серум. У Европи се псеће беснило сада у већој мери шири и међу разним домаћим животињама, више него ранијих година.

Женски свет

Постоји велика разлика између женине лепоте и елеганције

Шта каже познати стручњак за женску моду мис Голд

У једном америчком женском часопису написала је мис Евелин Голд занимљив чланак за жене о лепоти и елеганцији савремене жене. Тај чланак је изазвао у женском свету преко Океана највећу пажњу, јер је мис Голд познати стручњак за женску моду. Она у свом чланку наводи и ово:

„Веома често сам имала прилике да видим како су и веома елегантне, лепе даме с даоста укуса, наивне, па не умеју никако да праве разлику између лепог и елегантног. Има жена које су толико лепе, да освајају својом спољашношћу често и без најмање елеганције. Има опет дама, које нису нимало лепе, али својом елеганцијом заносе и освајају мушкарце као и највеће лепотице. Постоји дакле, велика разлика између елеганције и лепоте.

Можда данашње даме мисле да елеганција зависи само од финоће или боје материје хаљине? То није тачно. Елеганција, у ствари, није ништа материјално. То је нешто, што потсећа на укус, естетику, отменост, а све те речи су апстрактне. Елеганција је, може се слободно рећи, душевна особина, врлина. Опет апстрактан појам.

Има, додуше, и елегантних материја и хаљина, али те материје нису, ипак, у стању да улепшавају жену, која нема праве, душевне елеганције. Из материја мора увек струјати душевна финоћа и отменост, шарм, женска нежност. А то може да пружи само женина индивидуалност, и њена вештина да лепо и укусно изрази своју елеганцију.

Мање лепа жена може бити веома елегантна. Елеганција код жене не испољава се само у њеној тоалети, у раскошности тканине, лепоти шешира, скупоценим накитима, фризури и ципелама. То све није довољно још да жена буде заиста елегантна. Елегантна жена не сме бити само лепа лутка из излога модне трговине. Она мора, упоредо са својом спољашношћу, наглашавати, уједно, и тон своје унутарње отмености.

Што се тиче моде, могу рећи да оно што је модерно није ни лепо ни елегантно. Мода је нешто каприцио-зно, пролазно. Она је демократска творевина. Али елеганција је нешто аристократско, трајно, профињено, класично. Хаљина у моди може само у оном случају да буде елегантна и отмена, ако је у потпуној хармонији са женином индивидуалношћу па допуњује лични шарм и лепоту.

У исто време, елеганција значи и умереност, извесну солидност, дискрецију. Без икаквог нагласка, индивидуалност се истиче код праве елегантне даме. И тада је и лепа, иако без те елеганције не би могла тако да се назове. Елеганција може да буде и сугестивна, она често осваја јаче и брже него лепота. У елеганцији ужива душа, префињен укус човеков, она, у првом реду, пружа чисто естетско задовољство.

Лепоту тражи тело, дакле оно што је супротно душевном. Нема сумње, лепота може да заноси, залуђује, али је све то пролазно, а елеганција оставља трајне утиске. Она заноси душу, која је вечна, а тело је пролазна чаура душе, која једном мора иструлити.

Према свему томе, мода и лепота могу често да буде само рђава и ружна маска праве елеганције, са којима се само код површних људи, без укуса и естетских осећања, може постићи неки ефекат. Праву елеганцију истаћи, значи за једну даму да је и лепа, елегантна, да има укуса и да је по моди одевена".

(х. х.)

Свет око нас

ЗВОНЦЕ КОЈЕ ЗАБЕЛЕЖАВА МРАЗ

Два јужноафрички фармера пронашла су за баштоване и пољопривреднике један нов, веома практичан изум. Они су конструисали апарат који необично тачно обележава температуру и њене и најмање промене. На апарату постоји једно мало звонце, које неколико десетина минута раније наговештава долазак мраза. То звонце благовремено опомиње пољопривредника и баштована да ће ускоро настати мраз, па према томе ,пољопривредник још увек има довољно времена да предузме све потребне мере, како би отклонио евентуалну већу штету од мраза, која би сигурно настала код усева и плодова. Стручњаци тврде да је овај нов проналазак од огромне практичне вредности.

*

— Најдужа жичана железница на свету гради се сада у Шведској. Она ће транспортовати кречни камен из рудника у једну творницу цемента. Особено је на овој железници што ће она радити аутоматски, т. ј. сви вагонети ће се сами, без људске помоћи, пунити, отпремати и истоваривати. Основни грађевински радови били су местимично врло тешки, пошто ће железница прелазити и преко једног језера, те је било потребно подизање до 45 метара високих бетонских стубова из воде. Дужина железнице износи 42 километара, а моћи ће годишње пренети 700 милиона килограма камена.

Привреда

Може ли Европа сама да се исхрањује?

У чланку „Берлинер Локаланцајгера" под насловом: „Европа на сопственим ногама", државни секретар Баке испитује могућности континенталног самоснабдевања, па долази до закључка да исхрамбени простор којим располаже Европа потпуно задовољава, и омогућује, у случају потребе, независност континента од сваког увоза из иностранства.

По једној статистици Завода за привредно испитивање могла би Европа да исхрањује 460 милиона људи, док данас живи у њој свега 343 милиона. Између стварног и могућег степена самоснабдевања стоји — узевши за основу немачки радни стандард још врло знатни размаци.

Већ један поглед на хектарске приносе показује да у југоисточним земљама од исте површине земљишта сељак производи половину, у Француској две трећине, онога приноса који даје немачки сељак. А већ повишење просечних хектарских приноса за 10 процената довољно би било да покрије потребе досадањег увоза хране у Европу.

Поуздано, — вели немачки стручњак — континентална аутархија није никаква утопија, већ сироз реалан проблем, коме, дакако, ваља прићи са потребном енергијом. Ради се, пре свега, о једном европском задатку који никако не значи да Европа има да се увије у аутархију непријатељску према спољној трговини. Замах целокупног животног стандарда који се може очекивати после рата, поставиће нове задатке, и даће прекоморским државама обилне могућности да своје производе пласирају на европском континенту.

НОВО ИЗДАЊЕ СРПСКИХ НОВИНАРА, САРАДНИКА „НОВЕ ПОШТЕ"

ИЗАШЛО ЈЕ

Књижевник и новинари

Пол Бурже није волео да даје интервјуе...

Али једној дами је ипак дао изјаву

Пре извесног времена преминули славни и талентовани француски романсијер Пол Бурже није волео ни штампу ни новинаре. Они су му се много замерили критикама и жучним нападима, који нису увек били праведни и објективни. И стога је своме слузи најстрожије забранио да пушта новинаре у његову собу за рад. И тако се ни један француски новинар није могао похвалити да је са Пол Буржеом икада имао интервју.

— Зашто не волите да разговарате са новинарима? Па они су представници јавности и правде! — рекли су Буржеу новинари. И ви сте некада били новинар!

— Да, али новинар, каквих данас нема више. Говорио сам истину и ширио љубав кроз ступце, а не мржњу као данас ви!

Ипак, само једном у животу, Пол Бурже направио је изузетак. Када га је посетила лепа и љубка репортерка париског „Журнала", г-ђица Игета Гарние.

— Шта желите, госпођице Гарние? Ви добро знате од ваших колега, да ја из принципа не дајем изјаве за новине!

— Знам. Па ипак сам дошла. И знам да ћете ми дати изјаву. То је сигурно! Ако сте Француз и кавалер, ви ме не смете одбити!

Пол Бурже се осмехнуо, млада девојка му се свидела и он је рекао:

— Даћу вам интервју, али под једним условом. Да ми ви испричате све о своме животу...

Репортерка је села и испричала свој животни роман. За то време Буржеова стенотиписткиња је бележила све што је она говорила.

Пол Бурже је био задовољан са причањем лепе новинарке и после тога издиктирао својој секретарици интервју, за „Журнал". Сутрадан је лист објавио најсензационалнији интервју — Пол Буржеа, великог непријатеља интервјуа, листова и новинара!

ПРИЧА „НОВЕ ПОШТЕ"

МАЛА ГРЕС

Александров

Обала грофовије Норткемберленд је једна од најопаснијих у Енглеској. Негда су се бродови често разбијали о стење, које окружује Фарнска острва. Једног дана овде је пропао и брод „Форфершер". Данас је обала Нордкемберленда постала још страшнија за морепловце.

На пучини се диже, усред дебелог мора, осамљена стена звана Лонгстон (дуги камен. Овде је саграђена кула светиља у којој су живели чувар, његова жена и мала кћи по имену Грес (Грација). Кад је несрећни брод ударио о стење, видела га је цела породица Дарлинг са светионика. Распепљен на пола, „Форфершер" је пружао језиву слику. Један део заједно с путницима таласи су убрзо прогутали, а други део покрила је магла.

*

Изјутра је породица Дарлинг угледала да се прамац брода закачио за једну стену. Неколико бродоломника држали су се за брод, са којег их је сваки јачи вал могао одвући у дубину.

Мала, плавокоса и плавоока Грес молила је оца да спасе несрећнике.

— Дете моје, — одговорио је чувар светионика, — ми им не можемо помоћи. Видиш ли да је море помахнитало, а наш чамац је слаб. Слабе су и моје руке, јер сам стар. Шта бисте ви без мене, мала кћери?

И мати се придружила оцу, умирујући храбру Грес, која се никако није могла сложити с тим, да бродоломнике треба оставити њиховом удесу.

А и на обали исто грофовије било је људи који су видели шта се догодило с „Форфершером" и његовим путницима. На обали је био и господар замка у месту Бамбереу, који је обећао гет златника свакоме од људи који би пристали да притекну у помоћ страдалницима.

— Не, узалуд! Добра воља је ту, али ко би смео да пође на море пуно подводних хридн! Тај се не би жив врати дому! — говорили су рибари.

Цео дан је трајала борба бродоломника с побеснелим валима. Међу жртвама је било, осим људи, и неколико жена и деце. Тек увече бура је мало попустила, али су искусни рибари знали да се узбуркано море неће лако стишати.

Међутим, у светионику Грес је опет навалила да пођу спасавати жртве бродолома. Напослетку, стари чувар је пристао. Трошни чамац је спуштен у море и отац заједно са ћеркицом кренуо је на опасни пут. Мати је остала да стрепи и да се моли Богу за спасење не само бродоломаца, но и својих најрођенијих, мужа и мале кћери.

Кад су бродоломници угледали чамац у коме је веслала мала девојчица, поверовали су да им то Бог шаље анђела да их спасе. То им је устроручило снагу и они су почели дозивати у помоћ, како би их чамац нашао у мраку.

Десет бродоломаца је спасено заслугом мале Грес Дарлинг. Укрцавши се, они су се упутили светионику. Повратак с чуним чамцем био је још мучнији и опаснији посао но налажење бродоломаца.

По целом острву рашчуо се ускоро глас о Грес Дарлинг, чије презиме значи на енглеском језику „љубимче". Из најудаљенијих крајева њене отаџбине, па чак и из Северне Америке, Грес је добила много честитки и дарова. Један лист је, осим тога, прикупио за малу чувареву ћерку 700 фунти злата.

Богати дарови и ласкава писма нису засенили простодушну Грес. Она је све до своје удаје остала у Лонгстону, да помаже остарелом оцу и још двапут је учествовала у спасавању бродоломника. Данас она живи у замку Бамбереу, јер се син и наследник господара замка оженио њоме, ценећи њено племенито и милостиво срце и њену дирљиву лепоту.

Разуме се да је Грес повела со бом и своје родитеље, јер су на Лонгстон за чуваре светионика дошли млађи и снажнији људи, одређени за то од стране војних власти.

Проћи ће много и много година, а људи у Норткемберленду спомињаће добру и храбру кћер чувара светионика, коју још увек називају њеним девојачким именом Грес Дарлинг.

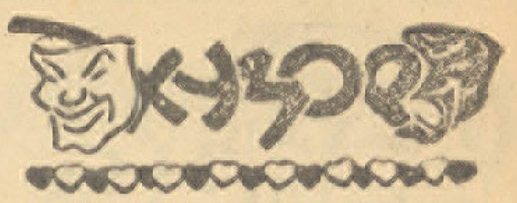

МУШТЕРИЈА ИМА ПРАВО?..

— Зашто сте са том муштеријом тако грубо говорили? Зар ви незнате, да муштерија има увек право?!

— Он је рекао, да је ова трговина прави свињац.

*

ОПРЕЗАН МУЖ

Жена би хтела да купи нов шешир и ципеле, па се љупким гласом обраћа свом мужу:

— Драги Ацо, можеш ли ми дати мало новаца?

— Колико мало? — лаконски је упитао опрезни муж тврдица.

Шпијунска борба између две крајности: Истока и Запада

Пише В. Спасић (41)

— Одговарај, псето! Зашто не говориш? — почео је да виче Џонсон и својим штапом снажно је ударио факира по нагом телу.

Абдалах је муњевитом брзином скочио са свог седишта. Његове руке су се одједном стисле чврсто у песницу, а очи му севале као у разјареног тигра. Био је снажно развијен, мишићав мушкарац. Сваки његов мишић је сада набрекао. За то време на поветарцу се полагано лелујала његова разбарушена коса и брада. И у моменту је учинио покрет, као да има намеру да свом снагом удари песницом младог поручника.

— Молим вас, мистер Абдалах, немојте се толико жестити! — рекао је Џонсон мирно. — Ако се само макнете с места, ја ћу вам кроз главу просвирати метак!

У руци младог поручника засветлела је цев револвера.

Факир се на то повукао и вратио на своје место. Поново је скрстио ноге и на груди спустио главу.

Џонсон је стрпао свој револвер у џеп, и вртећи главом, пошао коњима.

Капетан Херимен је узалуд чинио све да факира наведе на говор. Абдалах је упорно ћутао. На тај начин, преговори су били изненадно прекинути и Херимен је био љут, што му ова мисија није успела.

Херимен је, кад су се враћали кући несвршена посла, осећао известан бес према Џонсону, што је својим нетактичним и грубим понашањем изазвао и онако тврдоглавог и пркосног факира. Да се није тако понашао, они би од тог провокатора можда ипак сазнали неке важније ствари, претпостављајући да се он превари под унакрсном паљбом рафинираних питања Херименових. И да би своме бесу дао бар мало одушке, он се обратио младом поручнику:

— Овакви регрути вреле и немирне крви, као што сте ви, Џонсоне, овде код нас се називају „жутокљунцима"!

Џонсон се на те речи није нимало нашао увређен. Он је одмахнуо руком и одвратио осмехујући се:

— Признајем, да сам крив... Али, шта ћете, рђава навика је посреди.

ОПАСНОСТИ НА ПОМОЛУ

— Јеси ли се споразумео са оним дрским факиром? — упитала је лепа Рут, која се одувек живо и упорно интересовала за све, па чак и најповерљивије пословне ствари свога мужа. — Уосталом, зашто те и питам, видим да си данас мрзовољан.

— Онај ветропир Џонсон покварио је целу ствар! Да њега није било, ми бисмо тог непријатељског агитатора већ научили реду.

— Заиста? А шта је то Џонсон урадио?

— Радујем се, драга женице, што се тако живо интересујеш за све моје ствари. Ето, тај незрели и неозбиљни жутокљунац, замисли, почео да бије светог факира и то грубо, брутално!

— Страшно глупо! А шта ће после тога бити?... Свакако ствар се неће завршити без извесних непријатних последица по нас?...

— Спреман сам на најгоре. Изјутра ћу упутити појачање у тврђаву Читрел. Једну чету коњаника са копљима и две чете пешадије. Баш малочас, примио сам непријатно саопштење од једног мог повереника, да су се побуњени Авганистанци упутили преко пропланака Хиндукуша. Текини и Симланци су спремни да се раме уз раме боре са њима против нас. Наше борце предводиће наредник Стентон. Искусан је и неустрашив. У њега се могу потпуно поуздати.

— Доиста, страшна је земља ова Индија! — рекла је помало дрхтећим гласом Рут. — Овде никада неће бити мира! Шта мислиш, драги мужићу, кад ће нам се већ пружити прилика да се вратимо у свој мили и толико миран завичај?

(Наставиће се)

Данас

Четвртак, 12 марта 1942 године.
Преп. испов. Прокопије Декаполит.
Сунце излази у 6 часова и 25 минута, а залази у 18 часова и 10 минута.

✱

ДЕЖУРНЕ АПОТЕКЕ:

Ненадовић м-р Владислав, Мусолини улица број 12 (телефон 23—95).

Ралетић-апотека, II Ракоци Ференц улица број 2 (телефон 21—00).

✱

РАДИО

За 12 март 1942

БУДАПЕШТА. 6.40: Буђење, гимнастика ● **7.00:** Вести, саопштења, јутарња музика ● **10.00:** Вести ● **10.15:** Салонска музика ● **11.10:** Извештај о водостају ● **11.20:** Популарне арије ● **11.40:** Предавање ● **12.10:** Концерт полицијског оркестра ● **12.40:** Вести ● **13.30:** Поруке војника ● **14.00:** Циганска музика ● **14.30:** Вести ● **15.20:** Концерт радио оркестра ● **16.15:** За русинске слушаоце ● **16.45:** Вести ● **17.00:** Вести на словачком и русинском језику ● **17.15:** Увертира Вагнерове опере „Лутајући Холанђанин" ● **17.30:** Привредно предавање ● **17.55:** Пренос са радија из Каше ● **18.20:** Читање ● **18.45:** Музика за игру ● **19.00:** Вести на мађарском, немачком и румунском језику ● **19.20:** Љубавни стихови ● **19.35:** Пренос оперетске претставе из Печа ● **21.40:** Вести ● **22.10:** Позоришни комад ● **22.35:** О свему помало ● **23.00:** Вести на немачком, енглеском, италијанском, француском и финском језику ● **00.15:** Час Црвеног крста.

✱

ОДЛАЗАК И ДОЛАЗАК ВОЗОВА

За Будапешту 20.30 и **17.53.**

За Сабадку 4.38.

За **Зомбор** 4.06, 10.54, 13.50 (Сеплагет-Паланка), 17.26.

За **Тител** 6.15, 14.02 и 20.20.

За **Зенту-Сегед** 5.30, 13.35 (само до Обечеја), 16.40.

Из Будапеште 23.14 и **11.11** (особни стиже у Ујвидек у 7.35).

Из Сабадке 20.48 (особни, стиже у Ујвидек у 23.35).

Из **Зомбора** 7.32, **9.15** (само за Паланке-Сеплигета), 12.54, 20.16.

Из **Титела** 5.29, 15.30, 19.40.

Из **Сегеда-Зенте** 7.05 (само од Обечеја), 10.35, 20.08.

✱

ТЕНИС

ПАЛАДА И МИТИЋ ИГРАЋЕ У СТОКХОЛМУ

Шведска је позвала репрезентанте Хрватске на тениску утакмицу у Стокхолм, и пошто је позив примљен, утакмица ће се одржати, у затвореним просторијама, 11 и 12 марта.

Из Хрватске одлазе Јосиф Палада и Драгутин Митић, који ће, вероватно, имати за противнике Карла Шредера и Горстена Јоханзона. Пошто хрватски мускетири нису навикли на игру у затвореној дворани, изгле-

СПОРТ

Пред недељну утакмицу

Ференцварош, следећи противник УАК-а је једини клуб Мађарске који ће учествовати у првенству Европе

Раније смо писали да је између немачког и италијанског фудбалског савеза дошло до споразума о организовању такмичења за клупско првенство Европе. Италијански ногометни савез упутио је понуду и Мађарском лоптачком савезу за учествовање на овом такмичењу.

Сада немачки листови опширно пишу о овом такмичењу, које треба да почне крајем јула или почетком септембра. Према писању немачких листова, Шалке 04 би био клуб који ће заступати Немачку, С. к. Рома Италију и Ференцварош Мађарску. Накнадно ће се одредити још један четврти клуб, али се још засада не зна из које државе.

Ференцварошу је учињена част што је изабран да учествује у првенству Европе, јер се сада Ференцварош налази на четвртом и за њега се још не зна које ће место заузети на крају државног првенства. Тиме је доказано да Ференцварош ужива на страни врло леп глас и да се без обзира на садашњи пласман сматра као још увек најбољи мађарски клуб или боље рећи клуб који увек даје најлепшу игру, а што су организатори такмичења за првенство Европе сматрали као најглавније.

Са своје стране Ференцварош ће морати да преостале утакмице за државно првенство одигра у своју корист, како би још више оправдао што му поверење.

Идући противник му је УАК и већ сада новине, блиске управи Ференцвароша, упознате детаљно са клупским приликама, са забринутошћу пишу о недељној утакмици у Ујвидеку. Наглашује се да је УАК у почетку такмичења за државно првенство био слаб противник, али овога пролећа је изненадио спортску јавност Мађарске са одличним резултатима. Сматра се да је врло велики успех УАК-ов што је у Диошђеру играо са Димавагом нерешено, јер се не заборавља да је Димаваг у Будапешти са Ференцварошем играо такође нерешено. Није мали успех нерешена игра са Сегедом у Ујвидеку, а тако исто своју добру форму УАК је потврдио и против игре у самоме Сегеду са СВШК-ом. Резултат одличне форме УАК-а је: три утакмице — 4 бода. Сви УАК-а сматрају као једног озбиљног противника на кога се мора рачунати овог пролећа. Ни једне спортске новине не пропуштају а да не скрену пажњу Ференцварошу, да га очекује велика борба у Ујвидеку и Ференцварош са своје стране припрема се озбиљно, више но икад, за „излет" у Ујвидек.

Колико Ференцварош недељну утакмицу сматра озбиљном, види се и по томе што свакако гледа да у његовом тиму играју и Шароши Бела и одлична лева полутка Кисели.

УАК се такође озбиљно припрема. Као што смо писали, управа УАК-а чини све да организација буде што боља, а играчи долазе редовно на тренинг и марљиво се спремају за недељну борбу. Данас по подне на игралишту „Хорти Миклоша" одржаће се тренинг на два гола, а противник ће бити један од другоразредних клубова. После данашњег тренинга, пре недеље, одржаће се још један лак кондициони тренинг.

Сви се грозничаво спремају: Ференцварош, УАК и... навијачи.

РАСПОРЕД УТАКМИЦА ЗА ЧЕТВРТО КОЛО, КОЈЕ СЕ ИГРА У ИДУЋУ НЕДЕЉУ

Будапешт: Гама—Лампарт
Чепел: ВМФК—Наљварад
Кишпешт: МАВАГ—Кишпешт
Ујвидек: УАК—Ференцварош
Сегед: Сегед—ШалБТК
Диошђер: ДиМАВАГ—Електромош
Коложвар: Коложвар—Ујпешт
Солнок: Солнок—СВШК

ШВАЈЦАРСКА—ФРАНЦУСКА
2:2 (2:0)

Марсеј, 8 марта. — У Марсеју је одиграна међународна фудбалска утакмица између репрезентација Швајцарске и Француске (неокупирани део), која се завршила са резултатом 2:0 (2:0). Овој утакмици је присуствовало преко 40 хиљада гледалаца и оба тима су пружила изванредну игру. Швајцарци су преко својих одличних играча Амада и Капенбергера постигли одмах у самом почетку првога полувремена два гола и тиме осигурали своју победу. Француски тим је на моменте био много бољи и према игри заслужио је барем нерешен резултат. Француска одбрана је била најбољи део тима, док је навала пропустила неколико сигурних шанси. Швајцарци су у оба полувремена дали исто тако добру игру, једино што су у другом полувремену за нијансу били слабији од Француза. Међутим, резултат је остао непромењен, јер је швајцарска одбрана била увек на месту и на време спречавала све опасније навале већ прилично несигурног француског фора.

МАЛИ ОГЛАСИ

стају до 10 речи 1.50 п., свака даља реч 10 ф. За оне, који траже службу, 50% јефтиније. Мали огласи се примају, сем наше администрације (зграда Аполо биоскопа, I спрат), још и у трафикама Поповић, Хитлеров пут 7, Иброчић, Бардоши Ласло у. 2.

КЊИГОВОЂА обавља устројење књиговодства, вођење књига, састављање пореске пријаве и билансе као и дописивање. Адресе моли на Администрацију под „Балатон". 350

СТАРА одела, веш најбоље плаћам. На позив кући долазим. НАЧА ШАНДОР, старетинац, Хал тер 11 (Рибљи трг). 17

ПРОДАЈЕ СЕ хитно модерна кућа у строгом центруму са више станова. Упитати кућевласника: Ујвидек, Бетовен ул. бр. 8. 323

Дечије играчке за Ускрс најлепше и најјефтиније можете набавити у базару код „РОДЕ" — УЈВИДЕК, II Ракоци Ференц 7. 354

Укрштене речи

Број 48

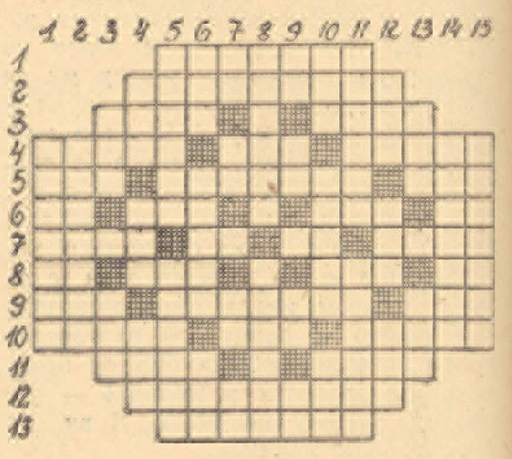

Водоравно: 1. језеро у Мађарској; 2. Колумбово име; 3. зоб — самогласник — брз; 4. ситним земљу — женско име — норвешки писац, 5. узвик — шпанска варош — зна; 6. државни амблем (са „г" испред) — сања — сугласник — дивљи (мађарски) — коњска опрема; 7. спорт клуб (у падежу) — лична заменица — два сугласника — фарма; 8. сугласници из речи „вош" — тару — самогласник — хитра (са „б" испред) — два самогласника; 9. свеједно — проклетство — једу (провинцијализам, обрнуто); 10. магареће опрема (обрнуто) — није јава — пециво; 11. аутомобил — сугласник — део цркве (са „р" на крају); 12. оснивачи Рима; 13. ту је Наполеон побеђен.

Усправно: 1. варош у Хрватској; 2. руска кошуља; 3. женско име — сугласник — сад (провинцијализам); 4. острво на Јадрану (са „р" на крају) — час — краљ (француски, обрнуто); 5. припадник једне религије — од храста; 6. тако се терају волови — приморска биљка — сад (провинцијализам); 7. два сугласника — иницијали хрватског књижевника — самогласник — кец — иницијали нашег књижевника; 8. козачки часник — постављен (француски); 9. лична заменица — прво слово ћрквено-словенске азбуке — сугласник — слово латинице — становник Ирске; 10. новинска агенција — шаргарепа (обрнуто) — женско име (са „а" на крају); 11. бележи — положио заклетву; 12. острвска варош — скраћеница (у падежу) — иницијали телеграфске агенције (обрнуто); 13. сазре (са „е" на крају, обрнуто) — свеза — узда (провинцијализам); 14. име италијанског краља; 15. Немачка (словеначки).

РЕШЕЊЕ УКРШТЕНИХ РЕЧИ

Број 47

Водоравно: 1. ос — ма — ос — су; 2. Сима Матавуљ; 3. арак — рис — Нада; 4. Лил — месец — Тан; 5. Ото — нар — прн; 6. Овидије; 7. ужа — Сид — ама; 8. има — колар — ево; 9. „Нана" — мир — стан; 10. клавијатура; 11. ао — ер — со — ај.

Усправно: 1. осал — Инка; 2. сирио — умало; 3. Малтежана; 4. мак — м — Оја — к — ;ве; 5. ам — рен — и — сом — Ир; 6. а — Иса — д — или — ј; 7. от — сеј — и — дар — ас; 8. сан — ц — цва — р — сто; 9. ватрометy; 10. Судан — Авари; 11. у — лан — онај.

Одговорни уредник и издавач:
ВОЈИСЛАВ МАТИЋ

Ротациона штампа: „Уранија", штампарски завод и издавачко подузеће (власник Јован Келемен) за штампарију одговара Јосип Франк, II Ракоци Ференц ул. 50.